

lybere — thi saa Mange troer jeg, at der er i Landet — fra to Sider, maaskee fra tre Sider, skulle opfordres til at komme med de Indsigelser, de maatte have at gøre mod den Tiende, de allerede i mange Aar have ydet ifølge lovlig Accord. De skulle allesammen opfordres til at erklære, om de vedkjende sig Nødvigheden af det, der aarlig er krævet af dem. De skulle strømme sammen til alle Tingstuerne for at erklære, om de vedkjende sig det. Den Ene spørger den Anden, om han har ifinde at gjøre Indsigelse, og naar det rygtes, at de i andre Sogne ville gjøre det, ville Mange maaskee troe, at de ogsaa kunne prøve det, saa kommer der en Uro i Alle, som om Tienderetten virkelig var en tvivlsom Rettighed, skjøndt det er en aldeles klar og fast Ret, hvis Størrelse kun paa ganske enkelte Steder er tvivlsom; for at faae disse enkelte Tvivl afgjorte, sætter man det Hele i Bevægelse, og hvis det er rigtigt, at der er 150,000 Tiendehydere, skal der stee 300,000 Afgjørelser for denne Sags Styld. Fordi jeg frygter denne Uro, har jeg for mit Bedkommende stræbt at indskrænke Lovens Evang til et saa ringe Omfang som muligt, og jeg har derfor meent, at Kirketiendeeieren kunde gives Frihed lige med Kongetiendeeieren, idet jeg troer, at det Offentlige i den af mig nævnte Lov af 19de Februar d. A. allerede har Sikkerhed for, at der ikke berøves Kirken Noget. Derfor har jeg ogsaa meent, at Ministeriet kun skulde bemyndiges og ikke forpligtes til at paalegge Præsterne denne Constatering, fordi jeg antog, at Bemyndigelsen saa kun vilde blive brugt, dersom Ministeriet fik den Lønningsslov, for hvilken denne Bemyndigelse skulde være en Betingelse og en Forløber, og at det tillige kun vilde bruge den efterhaanden, som der blev Anvendelse for den ved Vacance i Præsteembederne, hvor da Tienden skulde gaae over til Lønningssonden. Saaledes vilde der kun hist og her i Landet hvert Aar blive afholdt nogle Forretninger med Hensyn til denne Sag. Hist og her vilde en Kongetiendeeier lade sin Tiende constatere; hist og her vilde en Kirketiendeeier gjøre det Samme, og hist og her vilde det Samme stee ved Vacance i Præsteembederne. Det vilde stee successivt og uden at vække den Uro, som vilde fremkomme, hvis Foranstaltningen

skulde gennemføres overalt paa eengang, navnlig for de to Tiendetageres Bedkommende.

Nørgaard: I den af Udvalget til § 10 foreslaaede Bestemmelse hedder det: Bedkommende Ministerier bemyndiges til at paabyde offentlige Stiftelser samt geistlige Beneficiariet at lade deres Tiender constatere og notere overensstemmende med denne Lov, saa det her udtrykkeligt er omtalt, hvad det er Ministeren har Ret til, og navnlig, at han har Ret til, efter disse Bestemmelser at foretage Noget af tvingende Bessaffenhed med Hensyn til Constateringen af de Tiender, der tilhøre geistlige og visse offentlige Stiftelser; men da her udtrykkeligt er nævnt Tienden, er det mig ikke rigtig klart, om Ministeren ogsaa har den samme tvingende Myndighed med Hensyn til det, som omtales i § 9, navnlig Smaarebsef til Præst og Degn o. s. v., som naturligtviis ogsaa skulle være Gjenstand for nærværende Lovudkast, men om denne Bemyndigelse ogsaa udstrækker sig til hvad der omtales i § 9 — som vel er Meeningen — synes jeg er noget utheligt, da her kun tales om Tienden. Hvad selve den Bestemmelse angaaer, som Udvalget har foreslaaet om Udredelsen af Omkostninger ved Præstetienden, da finder jeg mig foranlediget til at udtale, at jeg ikke kan stemme for dette Forslag. Det er ved en tidligere Behandling af den allerede Landsstingsmand for 5te Aarss (F. Nielsen) omtalt, at denne Convertering alene af Præstetienden vil medføre en Udgift af c. 25,000 Rbd, og saaledes som jeg opfatter Sagen, kan det maaskee være tvivlsomt, hvorvidt man bør paalægge de nærværende Geistlige denne Udgift, naar man vil tvinge dem til at foretage en saadan Foranstaltning; men paa den anden Side kan jeg ikke stemme for, at denne Udgift, som Converteringen af Præstetienden medfører, ligesom skal paalægges Staten. Jeg synes heller ikke, at denne Bestemmelse er aldeles consequent med hvad Udvalget har bragt i Forslag for Kirketiendens og de offentlige Stiftelsers Bedkommende; der er jo Tanken, at Omkostningerne skulle bæres af Tienden selv. Jeg mener nu heller ikke, at det har saa stor Hastværk med nærværende Lov, og at det rette Sted, hvorfra denne Udgift skulde udredes, var